

Geometrie v $\mathbb{R}^n$ zvláště v $\mathbb{R}^3$

- Euklidovský prostor $\mathbb{R}^n$
- Norma, úhel vektorů, skalární a vektorový součin
- Parametrické rovnice přímky
- Parametrické rovnice roviny
- Obecná rovnice roviny

Euklidovský prostor $\mathbb{R}^n$

- **Příklad 11.1.1** Určete vektor $\vec{v} = \overrightarrow{AB} = B - A$ s počátečním bodem $A = (2, 3, 0)$ a koncovým bodem $B = (9, 9, 1)$.
- **Příklad 11.1.2** Určete vzdálenost bodů $A = (2, 3, 0)$ a $B = (9, 9, 1)$.

Zpět

Příklad 11.1.1

Určete vektor $\vec{v} = \overrightarrow{AB} = B - A$ s počátečním bodem $A = (2, 3, 0)$ a koncovým bodem $B = (9, 9, 1)$.

[Zpět](#)

Příklad 11.1.1

Určete vektor $\vec{v} = \overrightarrow{AB} = B - A$ s počátečním bodem $A = (2, 3, 0)$ a koncovým bodem $B = (9, 9, 1)$.

Výsledek:

$$\vec{v} = (7, 6, 1).$$

[Zpět](#)

Příklad 11.1.1

Určete vektor $\vec{v} = \overrightarrow{AB} = B - A$ s počátečním bodem $A = (2, 3, 0)$ a koncovým bodem $B = (9, 9, 1)$.

Řešení:

$$\vec{v} = \overrightarrow{AB} = B - A = (9, 9, 1) - (2, 3, 0) = (7, 6, 1).$$

Zpět

Příklad 11.1.1

Určete vektor $\vec{v} = \overrightarrow{AB} = B - A$ s počátečním bodem $A = (2, 3, 0)$ a koncovým bodem $B = (9, 9, 1)$.

Maple:

```
> a:=<2,3,0>;
```

$$a := \begin{bmatrix} 2 \\ 3 \\ 0 \end{bmatrix}$$

```
> b:=<9,9,1>;
```

$$b := \begin{bmatrix} 9 \\ 9 \\ 1 \end{bmatrix}$$

```
> v:=b-a;
```

$$v := \begin{bmatrix} 7 \\ 6 \\ 1 \end{bmatrix}$$

Zpět

Příklad 11.1.1

Určete vektor $\vec{v} = \overrightarrow{AB} = B - A$ s počátečním bodem $A = (2, 3, 0)$ a koncovým bodem $B = (9, 9, 1)$.

Mathematica:

$$\mathbf{a} = \{2, 3, 0\}$$

$$\{2, 3, 0\}$$

$$\mathbf{b} = \{9, 9, 1\}$$

$$\{9, 9, 1\}$$

$$\mathbf{v} = \mathbf{b} - \mathbf{a}$$

$$\{7, 6, 1\}$$

[Zpět](#)

Příklad 11.1.2

Určete vzdálenost bodů $A = (2, 3, 0)$ a $B = (9, 9, 1)$.

[Zpět](#)

Příklad 11.1.2

Určete vzdálenost bodů $A = (2, 3, 0)$ a $B = (9, 9, 1)$.

Výsledek:

Vzdálenost bodů A a B je $\rho(A, B) = \sqrt{86} \doteq 9,27$.

[Zpět](#)

Příklad 11.1.2

Určete vzdálenost bodů $A = (2, 3, 0)$ a $B = (9, 9, 1)$.

Řešení:

$$\rho(A, B) = \sqrt{(9 - 2)^2 + (9 - 3)^2 + (1 - 0)^2} = \sqrt{86} \doteq 9,27.$$

[Zpět](#)

Příklad 11.1.2

Určete vzdálenost bodů $A = (2, 3, 0)$ a $B = (9, 9, 1)$.

Maple:

```
> with(LinearAlgebra):
```

```
> a:=<2,3,0>;
```

$$a := \begin{bmatrix} 2 \\ 3 \\ 0 \end{bmatrix}$$

```
> b:=<9,9,1>;
```

$$b := \begin{bmatrix} 9 \\ 9 \\ 1 \end{bmatrix}$$

```
> v:=b-a;
```

$$v := \begin{bmatrix} 7 \\ 6 \\ 1 \end{bmatrix}$$

```
> r:=Norm(v,2);
```

$$r := \sqrt{86}$$

```
> evalf(r);
```

9.273618495

Zpět

Příklad 11.1.2

Určete vzdálenost bodů $A = (2, 3, 0)$ a $B = (9, 9, 1)$.

Mathematica:

$$**a = \{2, 3, 0\}**$$

$$\{2, 3, 0\}$$

$$**b = \{9, 9, 1\}**$$

$$\{9, 9, 1\}$$

$$**v = b - a**$$

$$\{7, 6, 1\}$$

$$**r = Norm[v]**$$

$$\sqrt{86}$$

$$**N[r]**$$

$$9.27362$$

Zpět

Norma, úhel vektorů, skalární a vektorový součin

- **Příklad 11.2.1** Spočtěte skalární součin vektorů $\vec{u} = (3, 2, 4)$ a $\vec{v} = (1, 2, 5)$.
- **Příklad 11.2.2** Spočtěte normu vektoru $\vec{v} = (2, 3, 4)$.
- **Příklad 11.2.3** Spočtěte úhel vektorů $\vec{u} = (3, 2, 4)$ a $\vec{v} = (1, 2, 5)$.
- **Příklad 12.2.4** Najděte jednotkový vektor příslušný k vektoru $\vec{v} = (6, 0, 8)$.
- **Příklad 12.2.5** Najděte pravoúhlou složku vektoru $\vec{u} = (1, 1, 5)$ ve směru vektoru $\vec{v} = (6, 0, 8)$.
- **Příklad 12.2.6** Spočtěte vektorový součin vektorů $\vec{u} = (3, 2, 4)$ a $\vec{v} = (1, 2, 5)$.
- **Příklad 12.2.7** Spočtěte smíšený součin vektorů $\vec{a} = (7, 4, 5)$, $\vec{b} = (2, 8, 3)$ a $\vec{c} = (1, 9, 6)$.

Zpět

Příklad 11.2.1

Spočtěte skalární součin vektorů $\vec{u} = (3, 2, 4)$ a $\vec{v} = (1, 2, 5)$.

[Zpět](#)

Příklad 11.2.1

Spočtěte skalární součin vektorů $\vec{u} = (3, 2, 4)$ a $\vec{v} = (1, 2, 5)$.

Výsledek:

Skalární součin vektorů $\vec{u}$, $\vec{v}$ je $\vec{u} \cdot \vec{v} = 27$.

[Zpět](#)

Příklad 11.2.1

Spočtěte skalární součin vektorů $\vec{u} = (3, 2, 4)$ a $\vec{v} = (1, 2, 5)$.

Řešení:

$$\vec{u} \cdot \vec{v} = (3, 2, 4) \cdot (1, 2, 5) = 3 \times 1 + 2 \times 2 + 4 \times 5 = 27.$$

[Zpět](#)

Příklad 11.2.1

Spočtěte skalární součin vektorů $\vec{u} = (3, 2, 4)$ a $\vec{v} = (1, 2, 5)$.

Maple:

```
> with(LinearAlgebra):
```

```
> u:=<3,2,4>;
```

$$u := \begin{bmatrix} 3 \\ 2 \\ 4 \end{bmatrix}$$

```
> v:=<1,2,5>;
```

$$v := \begin{bmatrix} 1 \\ 2 \\ 5 \end{bmatrix}$$

```
> u.v;
```

27

Zpět

Příklad 11.2.1

Spočtete skalární součin vektorů $\vec{u} = (3, 2, 4)$ a $\vec{v} = (1, 2, 5)$.

Mathematica:

$u = \{3, 2, 4\}$

$\{3, 2, 4\}$

$v = \{1, 2, 5\}$

$\{1, 2, 5\}$

$u.v$

27

Zpět

Příklad 11.2.2

Spočtěte normu vektoru $\vec{v} = (2, 3, 4)$.

[Zpět](#)

Příklad 11.2.2

Spočtete normu vektoru $\vec{v} = (2, 3, 4)$.

Výsledek:

Norma vektoru $\vec{v}$ je $||\vec{v}|| = \sqrt{29} \doteq 5,385$.

[Zpět](#)

Příklad 11.2.2

Spočtěte normu vektoru $\vec{v} = (2, 3, 4)$.

Řešení:

$$\|\vec{v}\| = \sqrt{2^2 + 3^2 + 4^2} = \sqrt{29}.$$

[Zpět](#)

Příklad 11.2.2

Spočtěte normu vektoru $\vec{v} = (2, 3, 4)$.

Maple:

```
> with(LinearAlgebra):  
> v:=<2,3,4>;
```

$$v := \begin{bmatrix} 2 \\ 3 \\ 4 \end{bmatrix}$$

```
> r:=Norm(v,2);
```

$$r := \sqrt{29}$$

```
> evalf(r);
```

5.385164807

Zpět

Příklad 11.2.2

Spočtěte normu vektoru $\vec{v} = (2, 3, 4)$.

Mathematica:

$v = \{2, 3, 4\}$

$\{2, 3, 4\}$

$r = \text{Norm}[v]$

$\sqrt{29}$

$N[r]$

5.38516

Zpět

Příklad 11.2.3

Spočtěte úhel vektorů $\vec{u} = (3, 2, 4)$ a $\vec{v} = (1, 2, 5)$.

[Zpět](#)

Příklad 11.2.3

Spočtete úhel vektorů $\vec{u} = (3, 2, 4)$ a $\vec{v} = (1, 2, 5)$.

Výsledek:

Úhel vektorů $\vec{u}, \vec{v}$ je $\varphi \doteq 24^\circ$.

[Zpět](#)

Příklad 11.2.3

Spočtěte úhel vektorů $\vec{u} = (3, 2, 4)$ a $\vec{v} = (1, 2, 5)$.

Řešení:

$$\begin{aligned}\varphi &= \arccos \frac{\vec{u} \cdot \vec{v}}{\|\vec{u}\| \|\vec{v}\|} = \arccos \frac{3 \times 1 + 2 \times 2 + 4 \times 5}{\sqrt{3^2 + 2^2 + 4^2} \sqrt{1^2 + 2^2 + 5^2}} = \\ &= \arccos\left(9 \sqrt{\frac{3}{290}}\right) \doteq 0,414 \text{ rad} \doteq 24^\circ.\end{aligned}$$

Zpět

Příklad 11.2.3

Spočtete úhel vektorů $\vec{u} = (3, 2, 4)$ a $\vec{v} = (1, 2, 5)$.

Maple:

```
> with(LinearAlgebra):
```

```
> u:=<3,2,4>;
```

$$u := \begin{bmatrix} 3 \\ 2 \\ 4 \end{bmatrix}$$

```
> v:=<1,2,5>;
```

$$v := \begin{bmatrix} 1 \\ 2 \\ 5 \end{bmatrix}$$

```
> uhel:=arccos(u.v/( Norm(u,2)*Norm(v,2) ));
```

$$uhel := \arccos\left(\frac{9\sqrt{29}\sqrt{30}}{290}\right)$$

```
> evalf(uhel);
```

0.4143312975

Zpět

Příklad 11.2.3

Spočtete úhel vektorů $\vec{u} = (3, 2, 4)$ a $\vec{v} = (1, 2, 5)$.

Mathematica:

$u = \{3, 2, 4\}$

$\{3, 2, 4\}$

$v = \{1, 2, 5\}$

$\{1, 2, 5\}$

uhel = ArcCos[$u.v / (\text{Norm}[u] * \text{Norm}[v])$]

ArcCos[$9\sqrt{\frac{3}{290}}$]

N[uhel]

0.414331

N[uhel * 180/Pi]

23.7394

Zpět

Příklad 11.2.4

Najděte jednotkový vektor příslušný k vektoru $\vec{v} = (6, 0, 8)$.

[Zpět](#)

Příklad 11.2.4

Najděte jednotkový vektor příslušný k vektoru $\vec{v} = (6, 0, 8)$.

Výsledek:

Jednotkový vektor příslušný k vektoru $\vec{v} = (6, 0, 8)$ je vektor $\vec{v}_0 = (3/5, 0, 4/5)$.

[Zpět](#)

Příklad 11.2.4

Najděte jednotkový vektor příslušný k vektoru $\vec{v} = (6, 0, 8)$.

Řešení:

Příslušný jednotkový vektor je

$$\vec{v}_0 = \frac{1}{\|\vec{v}\|} \vec{v} = \frac{1}{\sqrt{6^2 + 0^2 + 8^2}} (6, 0, 8) = \frac{1}{10} (6, 0, 8) = (3/5, 0, 4/5).$$

[Zpět](#)

Příklad 11.2.4

Najděte jednotkový vektor příslušný k vektoru $\vec{v} = (6, 0, 8)$.

Maple:

```
> with(LinearAlgebra):
```

```
> v:=<6,0,8>;
```

$$v := \begin{bmatrix} 6 \\ 0 \\ 8 \end{bmatrix}$$

```
> v0:=v/Norm(v,2);
```

$$v0 := \begin{bmatrix} \frac{3}{5} \\ 0 \\ \frac{4}{5} \end{bmatrix}$$

Zpět

Příklad 11.2.4

Najděte jednotkový vektor příslušný k vektoru $\vec{v} = (6, 0, 8)$.

Mathematica:

$$v = \{6, 0, 8\}$$

$$\{6, 0, 8\}$$

$$v0 = v/\text{Norm}[v]$$

$$\left\{\frac{3}{5}, 0, \frac{4}{5}\right\}$$

Zpět

Příklad 11.2.5

Najděte pravoúhlou složku vektoru $\vec{u} = (1, 1, 5)$ ve směru vektoru $\vec{v} = (6, 0, 8)$.

[Zpět](#)

Příklad 11.2.5

Najděte pravoúhlou složku vektoru $\vec{u} = (1, 1, 5)$ ve směru vektoru $\vec{v} = (6, 0, 8)$.

Výsledek:

Pravoúhlá složka vektoru $\vec{u}$ ve směru vektoru $\vec{v}$ je
 $\vec{p} = (69/25, 0, 92/25)$.

[Zpět](#)

Příklad 11.2.5

Najděte pravoúhlou složku vektoru $\vec{u} = (1, 1, 5)$ ve směru vektoru $\vec{v} = (6, 0, 8)$.

Řešení:

$$\vec{p} = \frac{\vec{u} \cdot \vec{v}}{\vec{v} \cdot \vec{v}} \vec{v} = \frac{1 \times 6 + 1 \times 0 + 5 \times 8}{6^2 + 0^2 + 8^2} (6, 0, 8) = (69/25, 0, 92/25).$$

[Zpět](#)

Příklad 11.2.5

Najděte pravoúhlou složku vektoru $\vec{u} = (1, 1, 5)$ ve směru vektoru $\vec{v} = (6, 0, 8)$.

Maple:

```
> with(LinearAlgebra):
```

```
> u:=<1,1,5>;
```

$$u := \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ 5 \end{bmatrix}$$

```
> v:=<6,0,8>;
```

$$v := \begin{bmatrix} 6 \\ 0 \\ 8 \end{bmatrix}$$

```
> p:=u.v/(v.v)*v;
```

$$p := \begin{bmatrix} \frac{69}{25} \\ 0 \\ \frac{92}{25} \end{bmatrix}$$

Zpět

Příklad 11.2.5

Najděte pravoúhlou složku vektoru $\vec{u} = (1, 1, 5)$ ve směru vektoru $\vec{v} = (6, 0, 8)$.

Mathematica:

$$\mathbf{u} = \{1, 1, 5\}$$

$$\{1, 1, 5\}$$

$$\mathbf{v} = \{6, 0, 8\}$$

$$\{6, 0, 8\}$$

$$\mathbf{p} = \mathbf{u} \cdot \mathbf{v} / (\mathbf{v} \cdot \mathbf{v}) * \mathbf{v}$$

$$\left\{ \frac{69}{25}, 0, \frac{92}{25} \right\}$$

Zpět

Příklad 11.2.6

Spočtete vektorový součin vektorů $\vec{u} = (3, 2, 4)$ a $\vec{v} = (1, 2, 5)$.

[Zpět](#)

Příklad 11.2.6

Spočtete vektorový součin vektorů $\vec{u} = (3, 2, 4)$ a $\vec{v} = (1, 2, 5)$.

Výsledek:

Vektorový součin vektorů $\vec{u}$, $\vec{v}$ je $\vec{u} \times \vec{v} = (2, -11, 4)$.

[Zpět](#)

Příklad 11.2.6

Spočtěte vektorový součin vektorů $\vec{u} = (3, 2, 4)$ a $\vec{v} = (1, 2, 5)$.

Řešení:

$$\vec{u} \times \vec{v} = \begin{vmatrix} \vec{i} & \vec{j} & \vec{k} \\ 3 & 2 & 4 \\ 1 & 2 & 5 \end{vmatrix} = (2 \times 5 - 4 \times 2, 4 \times 1 - 3 \times 5, 3 \times 2 - 2 \times 1) = (2, -11, 4).$$

Zpět

Příklad 11.2.6

Spočtěte vektorový součin vektorů $\vec{u} = (3, 2, 4)$ a $\vec{v} = (1, 2, 5)$.

Maple:

```
> with(LinearAlgebra):
```

```
> u:=<3,2,4>;
```

$$u := \begin{bmatrix} 3 \\ 2 \\ 4 \end{bmatrix}$$

```
> v:=<1,2,5>;
```

$$v := \begin{bmatrix} 1 \\ 2 \\ 5 \end{bmatrix}$$

```
> w:=CrossProduct(u,v);
```

$$w := \begin{bmatrix} 2 \\ -11 \\ 4 \end{bmatrix}$$

Zpět

Příklad 11.2.6

Spočtete vektorový součin vektorů $\vec{u} = (3, 2, 4)$ a $\vec{v} = (1, 2, 5)$.

Mathematica:

$$u = \{3, 2, 4\}$$

$$\{3, 2, 4\}$$

$$v = \{1, 2, 5\}$$

$$\{1, 2, 5\}$$

$$w = \text{Cross}[u, v]$$

$$\{2, -11, 4\}$$

[Zpět](#)

Příklad 11.2.7

Spočtěte smíšený součin vektorů $\vec{a} = (7, 4, 5)$, $\vec{b} = (2, 8, 3)$ a $\vec{c} = (1, 9, 6)$.

[Zpět](#)

Příklad 11.2.7

Spočtete smíšený součin vektorů $\vec{a} = (7, 4, 5)$, $\vec{b} = (2, 8, 3)$ a $\vec{c} = (1, 9, 6)$.

Výsledek:

Smíšený součin vektorů $\vec{a}$, $\vec{b}$ a $\vec{c}$ je 161.

[Zpět](#)

Příklad 11.2.7

Spočtete smíšený součin vektorů $\vec{a} = (7, 4, 5)$, $\vec{b} = (2, 8, 3)$ a $\vec{c} = (1, 9, 6)$.

Řešení:

$$V = \vec{a} \cdot (\vec{b} \times \vec{c}) = \begin{vmatrix} 7 & 4 & 5 \\ 2 & 8 & 3 \\ 1 & 9 & 6 \end{vmatrix} = 161$$

Zpět

Příklad 11.2.7

Spočtete smíšený součin vektorů $\vec{a} = (7, 4, 5)$, $\vec{b} = (2, 8, 3)$ a $\vec{c} = (1, 9, 6)$.

Maple:

```
> with(LinearAlgebra):
```

```
> a:=<7,4,5>;
```

$$a := \begin{bmatrix} 7 \\ 4 \\ 5 \end{bmatrix}$$

```
> b:=<2,8,3>;
```

$$b := \begin{bmatrix} 2 \\ 8 \\ 3 \end{bmatrix}$$

```
> c:=<1,9,6>;
```

$$c := \begin{bmatrix} 1 \\ 9 \\ 6 \end{bmatrix}$$

```
> v:=a.CrossProduct(b,c);
```

$$v := 161$$

Zpět

Příklad 11.2.7

Spočtete smíšený součin vektorů $\vec{a} = (7, 4, 5)$, $\vec{b} = (2, 8, 3)$ a $\vec{c} = (1, 9, 6)$.

Mathematica:

$a = \{7, 4, 5\}$

$\{7, 4, 5\}$

$b = \{2, 8, 3\}$

$\{2, 8, 3\}$

$c = \{1, 9, 6\}$

$\{1, 9, 6\}$

$v = a.\text{Cross}[b, c]$

161

Můžeme také použít determinant: **$v = \text{Det}[\{a, b, c\}]$**

161

Zpět

Parametrické rovnice přímky

- **Příklad 11.3.1** Určete parametrické rovnice přímky AB , je-li $A = (1, 2, 4)$, $B = (2, 5, 3)$.
- **Příklad 11.3.2** Určete společné body přímek AB a CD , je-li $A = (3, 4, 3)$, $B = (4, 5, 5)$, $C = (8, 0, 10)$, $D = (12, -2, 16)$.
- **Příklad 11.3.3** Určete vzájemnou polohu přímek AB a CD , je-li $A = (1, 2, 4)$, $B = (2, 5, 3)$, $C = (8, 9, 1)$ a $D = (6, 4, 7)$.
- **Příklad 11.3.4** Určete souřadnice těžiště T trojúhelníku ABC , kde $A = (4, 2, 8)$, $B = (3, 7, 1)$, $C = (8, 9, 6)$.

[Zpět](#)

Příklad 11.3.1

Určete parametrické rovnice přímky AB , je-li $A = (1, 2, 4)$, $B = (2, 5, 3)$.

[Zpět](#)

Příklad 11.3.1

Určete parametrické rovnice přímky AB , je-li $A = (1, 2, 4)$, $B = (2, 5, 3)$.

Výsledek:

Parametrické rovnice přímky jsou

$$\begin{aligned}x &= 1 + t \\y &= 2 + 3t \\z &= 4 - t, \quad t \in \mathbb{R}.\end{aligned}$$

[Zpět](#)

Příklad 11.3.1

Určete parametrické rovnice přímky AB , je-li $A = (1, 2, 4)$, $B = (2, 5, 3)$.

Řešení:

Obecný bod přímky AB je

$$X(t) = A + t(B - A) = (1, 2, 4) + t(2 - 1, 5 - 2, 3 - 4) = (1, 2, 4) + t(1, 3, -1).$$

Parametrické rovnice přímky jsou

$$\begin{aligned}x &= 1 + t \\y &= 2 + 3t \\z &= 4 - t, \quad t \in \mathbb{R}.\end{aligned}$$

[Zpět](#)

Příklad 11.3.1

Určete parametrické rovnice přímky AB , je-li $A = (1, 2, 4)$, $B = (2, 5, 3)$.

Maple:

```
> a:=<1,2,4>: b:=<2,5,3>: x:=a+t*(b-a);
```

$$x := \begin{bmatrix} 1 + t \\ 2 + 3t \\ 4 - t \end{bmatrix}$$

Zpět

Příklad 11.3.1

Určete parametrické rovnice přímky AB , je-li $A = (1, 2, 4)$, $B = (2, 5, 3)$.

Mathematica:

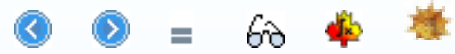
$$a = \{1, 2, 4\}; b = \{2, 5, 3\}; x = a + t * (b - a)$$

$$\{1 + t, 2 + 3t, 4 - t\}$$

[Zpět](#)

Příklad 11.3.2

Určete společné body přímek AB a CD , je-li $A = (3, 4, 3)$ $B = (4, 5, 5)$ $C = (8, 0, 10)$
 $D = (12, -2, 16)$.

[Zpět](#)

Příklad 11.3.2

Určete společné body přímek AB a CD , je-li $A = (3, 4, 3)$ $B = (4, 5, 5)$ $C = (8, 0, 10)$
 $D = (12, -2, 16)$.

Výsledek:

Přímky mají jediný společný bod $P = (2, 3, 1)$.

[Zpět](#)

Příklad 11.3.2

Určete společné body přímek AB a CD , je-li $A = (3, 4, 3)$ $B = (4, 5, 5)$ $C = (8, 0, 10)$
 $D = (12, -2, 16)$.

Řešení:

Obecný bod přímky AB je $X(t) = A + t(B - A)$ a obecný bod přímky CD je $Y(s) = C + s(D - C)$. Soustava třech lineárních rovnic o dvou neznámých t, s

$$X(t) = Y(s),$$

tedy

$$\begin{aligned} 3 + t &= 8 + 4s \\ 4 + t &= -2s \\ 3 + 2t &= 10 + 6s \end{aligned}$$

má jediné řešení $t = -1$, $s = -3/2$, takže přímky mají jediný společný bod $P = (2, 3, 1)$.

[Zpět](#)

Příklad 11.3.2

Určete společné body přímek AB a CD , je-li $A = (3, 4, 3)$ $B = (4, 5, 5)$ $C = (8, 0, 10)$ $D = (12, -2, 16)$.

Maple:

```
> with(LinearAlgebra):  
> a:=<3,4,3>: b:=<4,5,5>: c:=<8,0,10>: d:=<12,-2,16>:  
> m:=<b-a|c-d|c-a>:  
> r:=LinearSolve(m);
```

$$r := \begin{bmatrix} -1 \\ -3 \\ \frac{1}{2} \end{bmatrix}$$

```
> p:=a+r[1]*(b-a);
```

$$p := \begin{bmatrix} 2 \\ 3 \\ 1 \end{bmatrix}$$

Zpět

Příklad 11.3.2

Určete společné body přímek AB a CD , je-li $A = (3, 4, 3)$ $B = (4, 5, 5)$ $C = (8, 0, 10)$
 $D = (12, -2, 16)$.

Mathematica:

$$a = \{3, 4, 3\}; b = \{4, 5, 5\}; c = \{8, 0, 10\}; d = \{12, -2, 16\};$$

$$x = a + t(b - a); y = c + s(d - c);$$

$$r = \text{Solve}[x == y]$$

$$\{\{s \rightarrow -\frac{3}{2}, t \rightarrow -1\}\}$$

$$p = x/.r$$

$$\{\{2, 3, 1\}\}$$

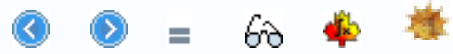
$$p = y/.r$$

$$\{\{2, 3, 1\}\}$$

Zpět

Příklad 11.3.3

Určete vzájemnou polohu přímek AB a CD , je-li $A = (1, 2, 4)$, $B = (2, 5, 3)$, $C = (8, 9, 1)$ a $D = (6, 4, 7)$.

[Zpět](#)

Příklad 11.3.3

Určete vzájemnou polohu přímek AB a CD , je-li $A = (1, 2, 4)$, $B = (2, 5, 3)$, $C = (8, 9, 1)$ a $D = (6, 4, 7)$.

Výsledek:

Přímky jsou mimoběžné, jejich vzdálenost je $v = \sqrt{\frac{600}{31}} \doteq 4,4$.

[Zpět](#)

Příklad 11.3.3

Určete vzájemnou polohu přímek AB a CD , je-li $A = (1, 2, 4)$, $B = (2, 5, 3)$, $C = (8, 9, 1)$ a $D = (6, 4, 7)$.

Řešení:

Nejdříve zjistíme, mají-li přímky společné body. Obecný bod přímky AB je $X(t) = A + t(B - A)$ a obecný bod přímky CD je $Y(s) = C + s(D - C)$. Soustava

$$X(t) = Y(s)$$

třech lineárních rovnic o dvou neznámých t, s nemá řešení, protože hodnost matice soustavy

$$M_1 = \begin{pmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 5 \\ -1 & -6 \end{pmatrix}$$

je 2, zatímco hodnost rozšířené matice

$$M_2 = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 7 \\ 3 & 5 & 7 \\ -1 & -6 & -3 \end{pmatrix}$$

je 3, takže přímky nemají žádný společný bod, což je typický případ pro dvě přímky v prostoru dimenze větší než 2.

Další

Příklad 11.3.3

Určete vzájemnou polohu přímek AB a CD , je-li $A = (1, 2, 4)$, $B = (2, 5, 3)$, $C = (8, 9, 1)$ a $D = (6, 4, 7)$.

Řešení:

Mohou být tedy rovnoběžné nebo mimoběžné. To rozhodneme porovnáním jejich směrových vektorů $\overrightarrow{AB}$ a $\overrightarrow{CD}$. Ty tvoří sloupce matice M_1 . Její hodnost je 2, tedy směrové vektory jsou lineárně nezávislé a přímky jsou mimoběžné. Vzdálenost přímek určíme jako odmocninu z minima funkce dvou proměnných

$$w(t, s) = (X(t) - Y(s)) \cdot (X(t) - Y(s)).$$

[Zpět](#)

Příklad 11.3.3

Určete vzájemnou polohu přímek AB a CD , je-li $A = (1, 2, 4)$, $B = (2, 5, 3)$, $C = (8, 9, 1)$ a $D = (6, 4, 7)$.

Maple:

```
> with(LinearAlgebra):  
> a:=<1,2,4>: b:=<2,5,3>: c:=<8,9,1>: d:=<6,4,7>:  
> x:=a+t*(b-a): y:=c+s*(d-c):  
> m1:=<b-a|c-d>;
```

$$m1 := \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 5 \\ -1 & -6 \end{bmatrix}$$

```
> m2:=<b-a|c-d|c-a>;
```

$$m2 := \begin{bmatrix} 1 & 2 & 7 \\ 3 & 5 & 7 \\ -1 & -6 & -3 \end{bmatrix}$$

```
> Rank(m1);
```

2

```
> Rank(m2);
```

3

Další

Příklad 11.3.3

Určete vzájemnou polohu přímek AB a CD , je-li $A = (1, 2, 4)$, $B = (2, 5, 3)$, $C = (8, 9, 1)$ a $D = (6, 4, 7)$.

Maple:

```
> w:=minimize((x-y).(x-y));
```

$$w := \frac{600}{31}$$

```
> v:=evalf(sqrt(w));
```

$$v := 4.399413452$$

Zpět

Příklad 11.3.3

Určete vzájemnou polohu přímek AB a CD , je-li $A = (1, 2, 4)$, $B = (2, 5, 3)$, $C = (8, 9, 1)$ a $D = (6, 4, 7)$.

Mathematica:

```
a = {1, 2, 4}; b = {2, 5, 3}; c = {8, 9, 1}; d = {6, 4, 7};
```

```
x = a + t * (b - a); y = c + s * (d - c);
```

```
m1 = {b - a, c - d}
```

```
{{1, 3, -1}, {2, 5, -6}}
```

```
m2 = {b - a, c - d, c - a}
```

```
{{1, 3, -1}, {2, 5, -6}, {7, 7, -3}}
```

```
MatrixRank[m1]
```

```
2
```

```
MatrixRank[m2]
```

```
3
```

```
w = Minimize[(x - y).(x - y), {t, s}]
```

```
{600/31, {t -> 79/31, s -> 4/31}}
```

```
v = N[Sqrt[w[[1]]]]
```

```
4.39941
```

[Zpět](#)

Příklad 11.3.4

Určete souřadnice těžiště T trojúhelníku ABC , kde $A = (4, 2, 8)$, $B = (3, 7, 1)$,
 $C = (8, 9, 6)$.

[Zpět](#)

Příklad 11.3.4

Určete souřadnice těžiště T trojúhelníku ABC , kde $A = (4, 2, 8)$, $B = (3, 7, 1)$,
 $C = (8, 9, 6)$.

Výsledek:

Těžiště má souřadnice $T = (5, 6, 5)$.

[Zpět](#)

Příklad 11.3.4

Určete souřadnice těžiště T trojúhelníku ABC , kde $A = (4, 2, 8)$, $B = (3, 7, 1)$,
 $C = (8, 9, 6)$.

Řešení:

$$T = (A + B + C)/3 = ((4 + 3 + 8)/3, (2 + 7 + 9)/3, (8 + 1 + 6)/3) = (5, 6, 5).$$

[Zpět](#)

Příklad 11.3.4

Určete souřadnice těžiště T trojúhelníku ABC , kde $A = (4, 2, 8)$, $B = (3, 7, 1)$,
 $C = (8, 9, 6)$.

Maple:

```
> a:=<4,2,8>: b:=<3,7,1>: c:=<8,9,6>:  
> t:=(a+b+c)/3;
```

$$t := \begin{bmatrix} 5 \\ 6 \\ 5 \end{bmatrix}$$

Zpět

Příklad 11.3.4

Určete souřadnice těžiště T trojúhelníku ABC , kde $A = (4, 2, 8)$, $B = (3, 7, 1)$,
 $C = (8, 9, 6)$.

Mathematica:

$$a = \{4, 2, 8\}; b = \{3, 7, 1\}; c = \{8, 9, 6\};$$

$$t = (a + b + c)/3$$

$$\{5, 6, 5\}$$

Zpět

Parametrické rovnice roviny

- **Příklad 11.4.1** Určete parametrické rovnice roviny ABC , je-li $A = (1, 2, 4)$, $B = (2, 5, 3)$, $C = (6, 2, 8)$.
- **Příklad 11.4.2** Určete společné body roviny ABC a přímky DE , je-li $A = (4, 2, 7)$, $B = (1, 9, 4)$, $C = (2, 5, 0)$, $D = (3, 6, 8)$, $E = (9, 1, 7)$.

Zpět

Příklad 11.4.1

Určete parametrické rovnice roviny ABC , je-li $A = (1, 2, 4)$, $B = (2, 5, 3)$, $C = (6, 2, 8)$.

[Zpět](#)

Příklad 11.4.1

Určete parametrické rovnice roviny ABC , je-li $A = (1, 2, 4)$, $B = (2, 5, 3)$, $C = (6, 2, 8)$.

Výsledek:

Parametrické rovnice roviny ABC jsou

$$\begin{aligned}x &= 1 + t + 5s \\y &= 2 + 3t \\z &= 4 - t + 4s, \quad t, s \in \mathbb{R}.\end{aligned}$$

[Zpět](#)

Příklad 11.4.1

Určete parametrické rovnice roviny ABC , je-li $A = (1, 2, 4)$, $B = (2, 5, 3)$, $C = (6, 2, 8)$.

Řešení:

Obecný bod roviny ABC je $X(t) = A + t(B - A) + s(C - A) =$
 $(1, 2, 4) + t(2 - 1, 5 - 2, 3 - 4) + s(6 - 1, 2 - 2, 8 - 4) = (1, 2, 4) + t(1, 3, -1) + s(5, 0, 4)$.
Parametrické rovnice roviny ABC jsou

$$\begin{aligned}x &= 1 + t + 5s \\y &= 2 + 3t \\z &= 4 - t + 4s, \quad t, s \in \mathbb{R}.\end{aligned}$$

Zpět

Příklad 11.4.1

Určete parametrické rovnice roviny ABC , je-li $A = (1, 2, 4)$, $B = (2, 5, 3)$, $C = (6, 2, 8)$.

Maple:

```
> a:=<1,2,4>: b:=<2,5,3>: c:=<6,2,8>: x:=a+t*(b-a)+s*(c-a);
```

$$x := \begin{bmatrix} 1 + t + 5s \\ 2 + 3t \\ 4 - t + 4s \end{bmatrix}$$

Zpět

Příklad 11.4.1

Určete parametrické rovnice roviny ABC , je-li $A = (1, 2, 4)$, $B = (2, 5, 3)$, $C = (6, 2, 8)$.

Mathematica:

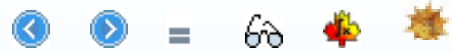
$$a = \{1, 2, 4\}; b = \{2, 5, 3\}; c = \{6, 2, 8\}; x = a + t * (b - a) + s * (c - a)$$

$$\{1 + 5s + t, 2 + 3t, 4 + 4s - t\}$$

Zpět

Příklad 11.4.2

Určete společné body roviny ABC a přímky DE , je-li $A = (4, 2, 7)$, $B = (1, 9, 4)$,
 $C = (2, 5, 0)$, $D = (3, 6, 8)$, $E = (9, 1, 7)$.

[Zpět](#)

Příklad 11.4.2

Určete společné body roviny ABC a přímky DE , je-li $A = (4, 2, 7)$, $B = (1, 9, 4)$,
 $C = (2, 5, 0)$, $D = (3, 6, 8)$, $E = (9, 1, 7)$.

Výsledek:

Rovina a přímka mají jediný společný bod $P = (42/17, 219/34, 275/34)$.

[Zpět](#)

Příklad 11.4.2

Určete společné body roviny ABC a přímky DE , je-li $A = (4, 2, 7)$, $B = (1, 9, 4)$, $C = (2, 5, 0)$, $D = (3, 6, 8)$, $E = (9, 1, 7)$.

Řešení:

Obecný bod roviny ABC je $X(t, s) = A + t(B - A) + s(C - A)$ a obecný bod přímky DE je $Y(u) = D + u(E - D)$. Soustava třech lineárních rovnic o třech neznámých t, s, u

$$X(t, s) = Y(u),$$

tedy

$$\begin{aligned}4 - 2s - 3t &= 3 + 6u \\2 + 3s + 7t &= 6 - 5u \\7 - 7s - 3t &= 8 - u\end{aligned}$$

má jediné řešení $t = 73/85$, $s = -89/170$, $u = -3/34$, takže rovina a přímka mají jediný společný bod $P = (42/17, 219/34, 275/34)$.

[Zpět](#)

Příklad 11.4.2

Určete společné body roviny ABC a přímky DE , je-li $A = (4, 2, 7)$, $B = (1, 9, 4)$, $C = (2, 5, 0)$, $D = (3, 6, 8)$, $E = (9, 1, 7)$.

Maple:

```
> with(LinearAlgebra):  
> a:=<4,2,7>: b:=<1,9,4>: c:=<2,5,0>: d:=<3,6,8>: e:=<9,1,7>:  
> m:=<b-a|c-a|d-e|d-a>:  
> r:=LinearSolve(m);
```

$$r := \begin{bmatrix} \frac{73}{85} \\ -\frac{89}{170} \\ -\frac{3}{34} \end{bmatrix}$$

```
> pr:=a+r[1]*(b-a)+r[2]*(c-a);
```

$$pr := \begin{bmatrix} \frac{42}{17} \\ \frac{219}{34} \\ \frac{275}{34} \end{bmatrix}$$

Další

Příklad 11.4.2

Určete společné body roviny ABC a přímky DE , je-li $A = (4, 2, 7)$, $B = (1, 9, 4)$,
 $C = (2, 5, 0)$, $D = (3, 6, 8)$, $E = (9, 1, 7)$.

Maple:

```
> pp:=d+r[3]*(e-d);
```

$$pp := \begin{bmatrix} \frac{42}{17} \\ \frac{219}{34} \\ \frac{275}{34} \end{bmatrix}$$

Zpět

Příklad 11.4.2

Určete společné body roviny ABC a přímky DE , je-li $A = (4, 2, 7)$, $B = (1, 9, 4)$, $C = (2, 5, 0)$, $D = (3, 6, 8)$, $E = (9, 1, 7)$.

Mathematica:

$$a = \{4, 2, 7\}; b = \{1, 9, 4\}; c = \{2, 5, 0\}; d = \{3, 6, 8\}; e = \{9, 1, 7\};$$

$$x = a + t(b - a) + s(c - a); y = d + u(e - d);$$

$$r = \text{Solve}[x == y]$$

$$\left\{ \left\{ s \rightarrow -\frac{89}{170}, t \rightarrow \frac{73}{85}, u \rightarrow -\frac{3}{34} \right\} \right\}$$

$x/.r$

$$\left\{ \left\{ \frac{42}{17}, \frac{219}{34}, \frac{275}{34} \right\} \right\}$$

$y/.r$

$$\left\{ \left\{ \frac{42}{17}, \frac{219}{34}, \frac{275}{34} \right\} \right\}$$

Zpět

Obecná rovnice roviny

- **Příklad 11.5.1** Určete vzdálenost bodu $A = (3, 2, 7)$ od roviny σ , jejíž obecná rovnice je $5x + 2y - z + 9 = 0$.
- **Příklad 11.5.2** Najděte obecnou rovnici roviny σ procházející body $A = (3, 7, 2)$, $B = (2, 1, 0)$, $C = (5, 8, 4)$.
- **Příklad 11.5.3** Vypočtete vzdálenost bodu A od přímky BC , je-li $A = (0, 5, 1)$, $B = (2, 3, 9)$, $C = (4, 7, 6)$.
- **Příklad 11.5.4** Určete bod S souměrně sdružený s bodem $P = (3, -1, 0)$ podle roviny ABC procházející body $A = (-1, 5, 0)$, $B = (3, -2, 1)$, $C = (0, 2, 4)$.

[Zpět](#)

Příklad 11.5.1

Určete vzdálenost bodu $A = (3, 2, 7)$ od roviny σ , jejíž obecná rovnice je $5x + 2y - z + 9 = 0$.

[Zpět](#)

Příklad 11.5.1

Určete vzdálenost bodu $A = (3, 2, 7)$ od roviny σ , jejíž obecná rovnice je $5x + 2y - z + 9 = 0$.

Výsledek:

Vzdálenost bodu A od roviny σ je $7\sqrt{\frac{3}{10}} \doteq 3,83$.

[Zpět](#)

Příklad 11.5.1

Určete vzdálenost bodu $A = (3, 2, 7)$ od roviny σ , jejíž obecná rovnice je $5x + 2y - z + 9 = 0$.

Řešení:

Vzdálenost bodu $A = (x_0, y_0, z_0)$ od roviny σ s obecnou rovnicí $\vec{n} \cdot X + d = 0$, kde $\vec{n} = (a, b, c)$ je normálový vektor roviny, je

$$\begin{aligned}v(A, \sigma) &= \frac{|\vec{n} \cdot A + d|}{\|\vec{n}\|} = \frac{|(a, b, c) \cdot (x_0, y_0, z_0) + d|}{\|(a, b, c)\|} = \frac{|ax_0 + by_0 + cz_0 + d|}{\sqrt{a^2 + b^2 + c^2}} = \\ &= \frac{|5 \times 3 + 2 \times 2 - 7 + 9|}{\sqrt{5^2 + 2^2 + (-1)^2}} = 7\sqrt{\frac{3}{10}} \doteq 3,83.\end{aligned}$$

[Zpět](#)

Příklad 11.5.1

Určete vzdálenost bodu $A = (3, 2, 7)$ od roviny σ , jejíž obecná rovnice je $5x + 2y - z + 9 = 0$.

Maple:

```
> with(LinearAlgebra):  
> a:=<3,2,7>: n:=<5,2,-1>: d:=9: v:=abs(n.a+d)/Norm(n,2);
```

$$v := \frac{7\sqrt{30}}{10}$$

```
> evalf(v);
```

3.834057902

Zpět

Příklad 11.5.1

Určete vzdálenost bodu $A = (3, 2, 7)$ od roviny σ , jejíž obecná rovnice je $5x + 2y - z + 9 = 0$.

Mathematica:

$a = \{3, 2, 7\}; n = \{5, 2, -1\}; d = 9; v = \text{Abs}[n.a + d]/\text{Norm}[n]$

$$7\sqrt{\frac{3}{10}}$$

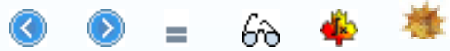
$N[v]$

3.83406

[Zpět](#)

Příklad 11.5.2

Najděte obecnou rovnici roviny σ procházející body $A = (3, 7, 2)$, $B = (2, 1, 0)$,
 $C = (5, 8, 4)$.

[Zpět](#)

Příklad 11.5.2

Najděte obecnou rovnici roviny σ procházející body $A = (3, 7, 2)$, $B = (2, 1, 0)$,
 $C = (5, 8, 4)$.

Výsledek:

Obecná rovnice roviny je $-10x - 2y + 11z + 22 = 0$.

[Zpět](#)

Příklad 11.5.2

Najděte obecnou rovnici roviny σ procházející body $A = (3, 7, 2)$, $B = (2, 1, 0)$, $C = (5, 8, 4)$.

Řešení:

Normálový vektor roviny je kolný na každý vektor roviny, tedy i na vektory $\overrightarrow{AB} = B - A = (-1, -6, -2)$ a $\overrightarrow{AC} = C - A = (2, 1, 2)$. To splňuje vektorový součin

$$\overrightarrow{AB} \times \overrightarrow{AC} = \begin{vmatrix} \vec{i} & \vec{j} & \vec{k} \\ -1 & -6 & -2 \\ 2 & 1 & 2 \end{vmatrix} = (-10, -2, 11).$$

Absolutní člen d v rovnici $-10x - 2y + 11z + d = 0$ určíme dosazením souřadnic libovolného z bodů A , B nebo C , např. A : $d = -\vec{n} \cdot A = -(-10, -2, 11) \cdot (3, 7, 2) = 22$.
Obecná rovnice roviny je potom $-10x - 2y + 11z + 22 = 0$.

[Zpět](#)

Příklad 11.5.2

Najděte obecnou rovnici roviny σ procházející body $A = (3, 7, 2)$, $B = (2, 1, 0)$, $C = (5, 8, 4)$.

Maple:

```
> with(LinearAlgebra):  
> n:=CrossProduct(b-a,c-a);
```

$$n := \begin{bmatrix} -10 \\ -2 \\ 11 \end{bmatrix}$$

```
> d:=-n.a;
```

$$d := 22$$

Zpět

Příklad 11.5.2

Najděte obecnou rovnici roviny σ procházející body $A = (3, 7, 2)$, $B = (2, 1, 0)$,
 $C = (5, 8, 4)$.

Mathematica:

$$a = \{3, 7, 2\}; b = \{2, 1, 0\}; c = \{5, 8, 4\};$$

$$n = \text{Cross}[(b - a), (c - a)]$$

$$\{-10, -2, 11\}$$

$$d = -n.a$$

22

[Zpět](#)

Příklad 11.5.3

Vypočtete vzdálenost bodu A od přímky BC , je-li $A = (0, 5, 1)$, $B = (2, 3, 9)$,
 $C = (4, 7, 6)$.

[Zpět](#)

Příklad 11.5.3

Vypočtete vzdálenost bodu A od přímky BC , je-li $A = (0, 5, 1)$, $B = (2, 3, 9)$,
 $C = (4, 7, 6)$.

Výsledek:

Vzdálenost bodu A od přímky BC je $2\sqrt{\frac{326}{29}} \doteq 6,7$.

[Zpět](#)

Příklad 11.5.3

Vypočtete vzdálenost bodu A od přímky BC , je-li $A = (0, 5, 1)$, $B = (2, 3, 9)$, $C = (4, 7, 6)$.

Řešení:

Obecný bod přímky BC je

$$X(t) = B + t(C - B).$$

Směrový vektor $\overrightarrow{BC} = C - B$ této přímky je současně normálový vektor roviny kolmé na přímku BC . Tedy obecná rovnice roviny σ kolmé na přímku BC jdoucí bodem A je

$$(C - B) \cdot X = (C - B) \cdot A.$$

Pozor! Tuto rovnici nelze závorkou $(C - B)$ vydělit, protože nejde o součin čísel, ale o skalární součin vektorů. Tato rovnice neříká, že X se rovná A , ale pouze, že průmět X do $(C - B)$ se rovná průmětu A do $(C - B)$. V důsledku toho nelze ve zlomcích krátit vektor, který se objevuje ve skalárním součinu.

Hodnotu parametru t odpovídající průsečíku přímky BC s rovinou σ najdeme z rovnice

$$(C - B) \cdot (B + t(C - B)) = (C - B) \cdot A$$

$$(C - B) \cdot B + t(C - B) \cdot (C - B) = (C - B) \cdot A$$

$$t = \frac{(C - B) \cdot (A - B)}{(C - B) \cdot (C - B)}.$$

Další

Příklad 11.5.3

Vypočtete vzdálenost bodu A od přímky BC , je-li $A = (0, 5, 1)$, $B = (2, 3, 9)$,
 $C = (4, 7, 6)$.

Řešení:

Tuto hodnotu parametru t dosadíme do parametrické rovnice přímky BC a dostaneme bod P přímky BC , který je nejbližší bodu A

$$P = B + \frac{(C - B) \cdot (A - B)}{(C - B) \cdot (C - B)}(C - B).$$

Potom vzdálenost v bodu A od přímky BC je rovna vzdálenosti bodu A od bodu P

$$v = \|AP\| = \|P - A\| = \left\| B - A + \frac{(C - B) \cdot (A - B)}{(C - B) \cdot (C - B)}(C - B) \right\|.$$

Tento obecný výsledek je vhodný při použití počítače, protože potom stačí zadat pouze souřadnice daných bodů a tento výsledný vztah.

[Zpět](#)

Příklad 11.5.3

Vypočtete vzdálenost bodu A od přímky BC , je-li $A = (0, 5, 1)$, $B = (2, 3, 9)$, $C = (4, 7, 6)$.

Maple:

```
> with(LinearAlgebra):  
> a:=<0,5,1>: b:=<2,3,9>: c:=<4,7,6>:  
> p:=b+((c-b).(a-b))*(c-b)/((c-b).(c-b));
```

$$p := \begin{bmatrix} \frac{114}{29} \\ \frac{199}{29} \\ \frac{177}{29} \end{bmatrix}$$

```
> v:=Norm(p-a,2);
```

$$v := \frac{2\sqrt{9454}}{29}$$

```
> evalf(v);
```

6.705633247

Zpět

Příklad 11.5.3

Vypočtete vzdálenost bodu A od přímky BC , je-li $A = (0, 5, 1)$, $B = (2, 3, 9)$,
 $C = (4, 7, 6)$.

Mathematica:

$$a = \{0, 5, 1\}; b = \{2, 3, 9\}; c = \{4, 7, 6\};$$

$$p = b + ((c - b).(a - b)) * (c - b)/((c - b).(c - b))$$

$$\left\{ \frac{114}{29}, \frac{199}{29}, \frac{177}{29} \right\}$$

$$v = \text{Norm}[p - a]$$

$$2\sqrt{\frac{326}{29}}$$

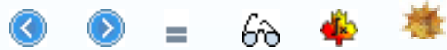
$$N[v]$$

$$6.70563$$

Zpět

Příklad 11.5.4

Určete bod S souměrně sdružený s bodem $P = (3, -1, 0)$ podle roviny ABC procházející body $A = (-1, 5, 0)$, $B = (3, -2, 1)$, $C = (0, 2, 4)$.

[Zpět](#)

Příklad 11.5.4

Určete bod S souměrně sdružený s bodem $P = (3, -1, 0)$ podle roviny ABC procházející body $A = (-1, 5, 0)$, $B = (3, -2, 1)$, $C = (0, 2, 4)$.

Výsledek:

Bod S má souřadnice $S = (17/7, -47/35, -4/35)$.

[Zpět](#)

Příklad 11.5.4

Určete bod S souměrně sdružený s bodem $P = (3, -1, 0)$ podle roviny ABC procházející body $A = (-1, 5, 0)$, $B = (3, -2, 1)$, $C = (0, 2, 4)$.

Řešení:

Nejprve najdeme normálový vektor $\vec{n}$ roviny ABC

$$\vec{n} = \overrightarrow{AB} \times \overrightarrow{AC}.$$

Obecná rovnice roviny ABC je

$$\vec{n} \cdot X = \vec{n} \cdot A.$$

Bodem P vedeme přímkou p kolmou k rovině ABC

$$X(t) = P + t\vec{n}.$$

Najdeme hodnotu parametru t_R příslušející průsečíku R přímky p s rovinou ABC

$$\vec{n} \cdot (P + t\vec{n}) = \vec{n} \cdot A$$

$$t_R = \frac{\vec{n} \cdot (A - P)}{\vec{n} \cdot \vec{n}}.$$

Další

Příklad 11.5.4

Určete bod S souměrně sdružený s bodem $P = (3, -1, 0)$ podle roviny ABC procházející body $A = (-1, 5, 0)$, $B = (3, -2, 1)$, $C = (0, 2, 4)$.

Řešení:

Hodnota parametru t_S příslušející bodu S bude

$$t_S = 2t_R.$$

Potom bod S bude

$$S = P + t_S \vec{n} = P + 2 \frac{\vec{n} \cdot (A - P)}{\vec{n} \cdot \vec{n}} \vec{n}.$$

Tento způsob výpočtu, kdy nejprve najdeme obecný výsledek a teprve potom dosadíme konkrétní číselné hodnoty, je vhodný při použití počítače.

[Zpět](#)

Příklad 11.5.4

Určete bod S souměrně sdružený s bodem $P = (3, -1, 0)$ podle roviny ABC procházející body $A = (-1, 5, 0)$, $B = (3, -2, 1)$, $C = (0, 2, 4)$.

Maple:

```
> with(LinearAlgebra):  
> p:=<3,-1,0>: a:=<-1,5,0>: b:=<3,-2,1>: c:=<0,2,4>:  
> n:=CrossProduct(b-a,c-a):  
> s:=p+2*(n.(a-p))/(n.n)*n;
```

$$s := \begin{bmatrix} \frac{17}{7} \\ -\frac{47}{35} \\ -\frac{4}{35} \end{bmatrix}$$

Zpět

Příklad 11.5.4

Určete bod S souměrně sdružený s bodem $P = (3, -1, 0)$ podle roviny ABC procházející body $A = (-1, 5, 0)$, $B = (3, -2, 1)$, $C = (0, 2, 4)$.

Mathematica:

$$p = \{3, -1, 0\}; a = \{-1, 5, 0\}; b = \{3, -2, 1\}; c = \{0, 2, 4\};$$

$$n = \text{Cross}[b - a, c - a];$$

$$s = p + 2(n \cdot (a - p)) / (n \cdot n)n$$

$$\left\{ \frac{17}{7}, -\frac{47}{35}, -\frac{4}{35} \right\}$$

[Zpět](#)